

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 29 јануари 2021 година, врз основа на примена жалба од Свездан Георгиевски, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Телевизија Сител со прилогот насловен „Вистинската приказна за Дедо Мраз“, емитуван во утринската програма „Ја сакам Македонија“, го прекрши Кодексот на новинарите во членот 12.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на 6 јануари 2021 година, Свездан Георгиевски поднесе жалба за прилогот со наслов „Вистинската приказна за Дедо Мраз“, емитуван на 5 јануари 2021 година, во утринската програма „Ја сакам Македонија“ на телевизија Сител (www.sitel.com.mk).

Во жалбата се наведува дека оспорениот прилог содржи нарушување на авторски права, односно плагијаторство. Подносителот на жалбата посочува дека оспорената содржина, објавена на Сител била преземена од телевизија Нова.¹

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со телевизија Сител и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата.

Уредникот на утринската програма „Ја сакам Македонија“, Елена Стојановска Јанковска, одговори на наводите на жалителот. Таа уверува дека авторот на оспорената содржина при подготовката на прилогот се служел со достапни информации од интернет портали и видео прилози од матичната куќа Сител и од телевизија Нова. Стојановска Јанковска вели дека немало никаква намера за плагијат или кражба на авторско дело и, во исто време, изразува жалење и се извинува за таквиот сплет на околности. Таа појаснува и дека при користењето материјали од прилогот на телевизија Нова намерно биле изоставени анкетите од граѓани, кои биле содржани во прилогот на Нова.

Од телевизија Сител, меѓу другото, наведуваат дека, како редакција, веќе добиле реакција/меил за предметниот прилог, во кој, исто така, се забележува дека содржината била целосно преземена од телевизија Нова. Јанковска потенцира дека, како медиум, се извиниле за пропустот и дека, воедно, добиле најава за тужба.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членот 12:

Член 12: „Плагијаторството е неприфатливо. Цитатите не смеат да се користат без да се нагласи изворот или авторот“.

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=MazKXOdJOR0>

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 29 јануари 2021 година, Комисијата за жалби ги разгледа наводите на жалителот и изврши увид во спорната содржина.

Членовите на Комисијата заклучија дека се работи за кршење на професионалните и етички стандарди, во случајов, за безмалку комплетно преземање на содржина од друг медиум, без воопшто да се наведе изворот.

Комисијата констатираше дека телевизија Сител, во рамките на утринската програма „Ја сакам Македонија“, на 5 јануари 2021 година, емитувала видео прилог, кој е буквално „пресликан“ со прилогот објавен пред четири години на сега веќе згаснатата телевизија Нова, а кој сè уште е достапен на Youtube. Авторот на оспорениот прилог дословно го презел текстот/нарацијата од оригиналниот прилог на ТВ Нова и го „преадаптирал“, на начин што го препрочитал истиот текст, користејќи ги притоа истите инсерти, кадри и илустрации од оригиналната содржина. Со други зборови, се работи за своевиден „сору – paste“ прилог, препрочитан од страна на друг новинар. Комисијата констатираше дека авторот на оспорениот прилог, кој трае шест минути, од изворниот прилог на Нова, кој трае 10 минути, ги изоставил само изјавите од анкетираниите граѓани и еден кус дел.

Оттука, Комисијата се согласи дека се работи за непрофесионален и нефер однос и очигледен обид вешто да се „присвои“ туѓа содржина и да се претстави како своја. Ова уште повеќе што станува збор за преземање обемна видео сторија, за која новинарот очигледно потрошил и труд и време.

Согласно горенаведеното, Комисијата утврди дека телевизија „Сител“ го прекршила **членот 12** од Кодексот на новинарите, според кој плагијаторството е неприфатливо, а цитатите не смеат да се користат без да се нагласи изворот или авторот. Доколку информацијата е преземена или парафразирана од друг медиум, авторско дело или истражување, изворот мора да биде наведен, во спротивно, станува збор за плагијатор, а не за новинар.

Став на Комисијата е дека медиумот, пред воопшто да го објави прилогот, најмалку што можел да направи е јасно да потенцира дека се работи за преземена содржина од друга телевизија или да побара дозвола за користење на содржините.

Во овој контекст, Комисијата ги повикува медиумите јасно и експлицитно да го наведуваат изворот и авторот при преземање на содржини од друг медиум или да побараат дозвола кога се објавува целосно преземена содржина.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како во диспозитивот.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска, Ердџан Ахмет и Димитар Мицев.

Се обврзува телевизија Сител (www.sitel.com.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

